

HÄMEENKYRÖN KUNTA
Elinympäristölautakunnan
lupajaosto

MAA-AINESLUPA (muutos)
Dnro HMK 2020-402
Alkuperäinen lupa: 13.9.2022 § 36
Muutoslupa 13.12.2023 § 69
Julkaisupäivä 14.12.2023

ASIA

Päätös maa-ainelain (MAL 555/1981) 4 §:n mukaisesta maa-ainesten ottolupahakemuksesta. Hakemuksen kohteena oleva alue sijaitsee Hämeenkyrön kunnassa Ikaalisten rajalla Prakanhaudan metsätien eteläpuolella kiinteistöllä Nujula 108-434-2-18. Ottamisalue on puuston ja kasvillisuuden peittämä ja alue on osa Kurkelankangasta.

Jukka Kuutti hakee maa-ainelupaa soran ja hiekan ottamiseen suunnitelman mukaiselle noin 1,85 ha alueelle 10:ksi vuodeksi. Ia-vaiheen haettu ottomäärä on 100 000 m³.

Ia-vaiheen alin ottamistaso on suunniteltu +120.00 korkeusjärjestelmässä N2000. Pohjaveden pinnan taso alueella oletetaan olevan +115.00 alapuolella. Kyseessä on uusi avaamaton maa-ainesottoalue.

Maa-ainosalue rajautuu Prakanhaudan metsätiehen, jota käytetään kiviaineskuljetuksiin tien nro 13115 kautta.

Luvan hakija

Jukka Kuutti

Osoite: Hirvolantie 9 as 1, 39200 Kyröskoski

Hakijalla lainhuuto 5.2.1987/73 kiinteistöön Nujula 108-434-2-18. (Lainhuutotodistus 10.6.2022)

Hakemusalueen sijainti

Hakemuksen mukainen maa-ainosalue sijaitsee kiinteistöllä Nujula 108-434-2-18 Prakanhaudan metsätien eteläpuolella osoitteessa Prakanhaudan metsätie 113.

Kohteen likimääräiset koordinaatit:

ETRS-TM35FIN 6847633, 292050

Toiminta

Suunnitelman mukaan alueen hyödynnettävissä olevat maa-ainesarat ovat yhteensä noin 540 000 m³ tasolle +115.00. I-vaiheen maa-ainesarat ovat 310 000 m³ tasolle +120.00 ja II-vaiheen 230 000 m³ tasolle +115.00 pohjaveden pinnan salliessa. Nyt lupaa haetaan kymmeneksi vuodeksi Ia-vaiheen 100 000 m³ ottomäärälle tasolla +120.00.

Luvan hakemisen peruste

Maa-ainelain 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen tarvitaan viranomaisen lupa.

Lupaviranomaisen toimivalta

Maa-ainelain 7 §:n perusteella maa-ainestoluvan ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Ympäristösuojeluasetuksen (YSA 713/2014) 2 §:n kohdan 6 perusteella ympäristölupaviranomainen on kunnan ympäristösuojeluviranomainen. Hämeenkyrön kunnassa maa-aineluvat myöntää elinympäristölautakunnan lupajaosto.

Hakemuksen vireilletulo ja täydentäminen

Lupahakemus maa-ainesten ottamiseen on tullut vireille 10.11.2020. Hakemusta on täydennetty 8.6.2022: metsätalousinsinöörin laatima luontoselvitys, sekä lisäselvitykset, hakijan vastineet lausuntoihin ja kartta pohjaveden tarkkailupisteiden sijoitteluun.

Luontoselvityksessä (metsätalousinsinööri AMK Matti Äijö 5.6.2022 tilakäynti) Nujula 108-434-2-18 kuvaillaan luonnon oloja seuraavasti:

Alue on hoidettua mäntyvaltaista talousmetsää, noin 60 -70 vuotiasta, harvennushakkuu on tehty muutama vuosi sitten. Metsätyypiltään tienreunan lähialue on kuivahkoa kangasta (VT) ja muuttuu rinteessä tuoreeksi kankaaksi (MT) ja lähempänä tilan etelärajaa on lehtomaista kangasta (OMT). Kenttäkerroksen kasvillisuudessa en havainnut muuta kuin normaalia talousmetsän kasvillisuutta. Lintujen tai muiden eläinten levähdys- tai lisääntymispaikkoja en havainnut. Alueella ei ole metsälain 10 § kohteita, eikä luonnonsuojelulain määrittelemiä kohteita.

Lisäselvityksessä (hakija Jukka Kuutti 8.6.2022) kerrotaan tarkkailuputkista seuraavaa: Alueen alimpaan kohtaan (piste 1) eli tilan itäkulmaan kaivettiin kuoppa (5.6.2022) tasolle noin +115.50 tarkoituksena asentaa tarkkailuputki. Kohteesta ei esiintynyt pohjavettä. Samassa yhteydessä kaivettiin toinen kuoppa (piste2), jossa yllettiin tasolle hieman alle +118, mutta siinäkin ei esiintynyt pohjavettä. Uuden tarkkailuputken asentamista esitetään leikkauksen C – C kohdalle, kun kaivaminen on yltänyt tasolle +120 ja putken kärki ulotetaan tasolle +112. Kohde ei kuulu luokiteltuihin pohjavesialueisiin, joten esitetty pohjaveden tarkkailu tuntuu ”turhan raskaalta”. Näkisimme kaksi kertaa vuodessa eli kerran talvi- ja kesäkaudella olevan riittävän.

Kaavoitustilanne

Kaavojen suunnittelumääräykset huomioidaan toteutuksessa.

Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 ottamisalueen käyttötarkoitus on Maaseutualue. (hyväksytty HO 24.4.2019)

Maaseutualue.

Merkinnällä osoitetaan alueet, jotka on ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä.

Tulevaisuuden tarpeita palveleva yhdysvesijohdon yhteystarvemerkinä sijaitsee noin 1 km etäisyydellä ottamisalueesta. Sijainti on ohjeellinen.

Yhdysvesijohdon yhteystarve.

Yhteystarvemerkinällä osoitetaan vesihuollon kehittämisen kannalta tärkeät uudet yhdysvesijohdot, joiden sijaintiin ja toteuttamiseen liittyy epävarmuutta.

Hämeenkyrön kunnanvaltuuston 5.3.2012 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa Ulvaanharjun osayleiskaavassa hakemuksen mukainen la-vaiheen ottamisalue sijoittuu Maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle M-1.

Suunnittelumääräys: Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen, sekä pysyvän asutuksen muodostaminen haja-asutuksena. Rakennuspaikan pinta-alan on oltava vähintään 5000 m². Metsät tulisi hoitaa ulkoilukäyttö huomioon ottaen ja välttää laajoja yhtenäisiä avohakkuita maisemallisesti aroilla reunavyöhykkeillä tai ulkoilureittien varsilla.

Yleiskaavamääräysten mukaan vesi- ja jätehuolto on järjestettävä lainsäädännön edellyttämällä ja ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla. Osayleiskaavan toteutumisesta ei saa aiheutua maaperän, vesistöjen tai pohjaveden laadun vaarantumista. Öljysäiliöt on sijoitettava rakennusten sisätiloihin suoja-altaisiin, joiden tilavuus vastaa vähintään varastoitavan öljyn enimmäismäärää.

Haettu ottamisalue ei sijaitse I-luokan pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue on noin 900 m etelään. Yleiskaavassa on määrättyä maa-ainesten ottoalueille, joissa suojakerroksen paksuus määräytyy merkinnän EO/5 mukaan. Suojakerroksen paksuus on oltava vähintään 5 metriä pohjaveden tason yläpuolella.

Yleiskaavan mukaan maa-ainesten ottoalue ei sijaitse maisema- ja harjumaisema-alueella. Harjualue sijaitsee noin 1 000 m etäisyydellä ottoalueesta etelään. Luonnonmukainen lähde ja kiinteä muinaisjäänös Likolähteet (kultti- ja tarinapaikka 1000009572) ovat 1 000 m sekä Riihiniemenlähde 940 m etelään.

Hämeenkyrön kunnanvaltuuston 2.11.2015 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa strategisessa yleiskaavassa ottamisalueeseen ei kohdistu merkintöjä. Kaava on oikeusvaikutteinen kehittämismarkintöjen osalta. Ottamistoiminta pitää mahdollisuuksien mukaan yhteensovittaa luontomatkailun ja luonnonympäristön kanssa.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)

Luvanhaltijan on seurattava parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen kehittymistä ja pyrittävä ottamaan ne käyttöön toiminnassaan. (YSL 52 §)

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Hakemuksen mukainen ottamistaso on +120.00, joten pohjaveden ylin pinnan taso saisi olla korkeintaan +115.00. Pohjaveden pinnan taso tarkistetaan uudesta putkesta, joka tulee olla mukana tarkkailuohjelmassa. Ottamisalueella ei saa varastoida poltto- ja voiteluaineita, sillä ne tuodaan tarvittaessa mukana. Alueella ei varastoida myöskään jäteöljyä.

Pohjaveden pinnan tasoa täytyy seurata säännöllisesti neljä kertaa vuodessa (maalis-, kesä-, syys- ja joulukuussa). Pohjavesiputki tulee soveltua pohjaveden tarkkailuun. Uuden havaintoputken putkikortti ja sijaintitiedot lähetetään Pirkanmaan ELY-keskukseen.

Pohjaveden laadun ja ottamistoiminnan vaikutusten selvittämiseksi tulee uudesta pohjavesiputkesta vuosittain otettavasta näytteestä tehdä suppea analyysi: sameus, väri, pH, sähköjohtavuus, sulfaatti, nitraatti, kloridi, mineraaliöljyt ja polttoaineöljyhilivedyt (öljyjakeet (C10-40) määritysraja 50 µg/l, (summa sekä fraktiot C10-C21/C21-C40 erikseen)/Öljyn hiilivetyindeksi). Laajaan analyysiin sisällytetään seuraavien lisäksi haju, happi, permanganaattiluku/TOC, rauta, mangaani, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, VOC sekä koliformiset ja E. coli bakteerit. Laaja analyysi otetaan säännöllisesti kolmen vuoden välein ja mahdollisen uusintanäytteen vuoksi, jos suppeassa analyysissä havaitaan poikkeamia. Jos

vuosittaisessa analyysissä havaitaan poikkeavaa, ryhdytään toimenpiteisiin viranomaisten kanssa. Tarkkailuohjelmaa voidaan tarkistaa näytetulosten perusteella. Vedenlaatunäytteet tulee olla asiantuntevan näytteenottajan ottamia ja näytteenottolaboratorion on vastattava laatukriteerejä (sertifioitu/akkreditoitu). Laadun tarkkailusta saa lisätietoja julkaisusta Maa-ainesten ottaminen: opas kestävään käyttöön (2020) s. 124. Vuosittaiset tulokset täytyy lähettää ympäristösuojeluviranomaiselle ja Pirkanmaan ELY-keskukselle (kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi).

Ottamistoiminta

Ottamisalueen toiminnot tulee järjestää siten, ettei niistä aiheudu maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Mahdolliset päästöt tulee ilmoittaa välittömästi valvontaviranomaiselle. Jätteitä ja ylijäämämassoja ei saa sijoittaa ottamisalueelle.

Tukitoiminta-alueen koneiden ja polttoainesäiliön tankkaus- ja säilytysalueet on sijoitettava pääsääntöisesti kaivualueen ulkopuolelle. Koneiden tankkausta varten varastoitavan polttoaineiden säiliöiden on oltava kaksoisvaipallisia tai vastaavia. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot ns. laponestolla.

Öljyvahinkoihin varaudutaan tukitoiminta-alueella, johon asennetaan HDPE -suojakalvo säilytys- ja tankkausalueen alle. Yleensä pohjavesialueella tarvitaan lisäksi myös katos tai vedet johdetaan öljyn- ja hiekanerotuksesta umpisäiliöön tai pohjavesialueen ulkopuolelle. Jos ottamisalueella tankataan ajettavia työkoneita, täytyy tukitoiminta-alueen suunnitelmat (Tukitoiminta-alueen sijainti ja perustamistapa) hyväksyttävä etukäteen lupaviranomaisella.

Lupamääräyksillä, pohjaveden laadun ja pinnankorkeuden tarkkailulla, sekä luvan mukaisilla toimintatavoilla soranotto toiminta saadaan totutettua siten, ettei pohjaveden ja maaperän pilaantumisen riski kasva.

Melu ja pöly

Kohteessa maa-aineksen seulonta tapahtuu kaukana asutuksesta, sillä etäisyys lähimpään asutukseen on 500 m. Yleisesti seulonnan aiheuttamaa melua ja pölyn leviämistä vähennetään BAT-meneteltyllä:

- Meluntorjunta varastokasojen sijoittelulla, koneiden tärisevien osien kumivaimentimilla ja meluavien komponenttien koteloinnilla
- Materiaalin käsittelyssä kauhan pudotuskorkeudet pidetään matalina
- Jalostusprosessin pölynsidonta vesikastelulla
- Maavallit sijoitellaan kohtiin, joissa ne toimivat melun- ja pölyn leviämisen esteenä ympäristöön. Yleisesti, mikäli toiminnan etäisyys melulle ja pölylle alttiisiin kohteisiin on yli 500 metriä, maasto-olosuhteet ovat erityisen suojaavat ja toimija voi luotettavalla, ympäristösuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, etteivät ilmanlaatu ja melutason ohjearvot ylity, ei melua ja pienhiukkasia tarvitse yleensä tarkkailla erikseen.

Päivittäisestä tarkkailusta on vastuussa toiminnanharjoittaja ja hän on velvollinen parantamaan melun- ja pölynsuojausta tarpeen mukaan. Valvontavirnaomainen voi tehdä myös kontrollitarkastuksia, ja tarvittaessa edellyttää parantamaan suojausta tai tekemään tarkkailumittauksia, joilla todennetaan toiminnan vaikutuksia. Melu ja pöly eivät nähtävästi aiheuta merkittäviä ympäristövaikutuksia, sillä ottamisalueen etäisyydet häiriintyviin

kohteisiin ovat suuria. Seulonnasta aiheutuvat melu- ja pölyvaikutukset ovat paljon pienempiä kuin kalliokiviaineksen louhinnassa ja murskauksessa.

Pölyn leviämistä ehkäisee ottamissuunnitelman mukaiset suojavyöhykkeet: metsätien keskiliinjasta 15 metriä ja naapuritilojen rajalta 10 metriä. Suunnitelman mukaan reuna-alueen puustoa käsitellään metsänhoidollisesti.

Jätteet ja niiden hyödyntäminen

Ottamisalueella syntyvä jäte kuljetetaan pois. Pintamateriaali ja epäkurantit ainekset käytetään pohjan ja luiskien peittämiseen jälkihoitotoimenpiteinä.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Toimintaa tarkkaillaan säännöllisesti ja ottotoiminnasta tulee pitää käyttöpäiväkirjaa. Päiväkirjaan merkitään tuotantomäärät ja -ajat sekä mahdolliset häiriötilanteet. Pohjaveden pinnan tasoa seurataan neljä kertaa vuodessa (maalis-, kesä-, syys- ja joulukuussa).

Poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen

Turvallisuussuunnitelmassa edellytetään ottamaan huomioon turvallisuusvarusteet ja -laitteet sekä henkilöstön turvallisuusperehdytys. Ottamisalueen läheisyydessä liikkuvien ulkoilijoiden ja eläinten turvallisuuden varmistamiseksi ottamisalue ympäröidään huomiovärisellä lippusiimalla ja varustetaan varoituskyltein tarpeeksi tiheästi.

Jälkihoito

Jälkihoitotoiminta tulee tehdä seuraavasti: (PIRELY/483/07.01/2011 6/10)

Varastokasojen poistaminen alueelta, siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin (humus) levitys, kasvillisuuden palauttaminen ja alueelle soveltumattoman käytön estäminen. Luiskat pitää muotoilla turvallisuuden ja maisemanhoidon vuoksi kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi.

Lupa-ajan päättyessä ottamisalueella ei saa olla maa-ainekasvoja, sillä ne estävät jälkihoidon tekemisen. Toiminnan loputtua tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat möyhitään pehmeäksi. Jälkihoito tehdään välittömästi ottamistoiminnan jälkeen, jotta uusi maannoskerros syntyy mahdollisimman nopeasti.

Kasvillisuuden kasvualusta tehdään seuraavilla jälkihoitotoimenpiteillä:

Pohjan tasolle ja luiskiin levitetään noin 20 cm kerros karkeaa tai keskikarkeaa hiekkaa ja päälle levitetään 5 cm humuskerros, jotka sekoitetaan hiekan pintaosaan. Tähän tarkoitukseen soveltuvat alueen pintamaa tai muualta tuotu tutkittu humusmaa. Hiekkaisella maalla humus sekoitetaan suoraan pintaosaan.

Ottamisalueelle tulee istuttaa sekapuustoa. Valtapuuksi sopii mänty. Lisäksi istutetaan rauduskoivua, haapaa, harmaaleppää ja pihlajaa. Männyntaimien määrä on 2 500 kpl/ha ja muita yhteensä 500 kpl/ha.

Jälkihoidon lopputuloksena tulee olla hyvin ympäristöön sopiva alue.

Luonnonolot

Alueelle on tehty hakijan toimesta luontoselvitys. Todennäköisesti alueella ei ole merkittäviä luonnonarvoja. Lähimmät tiedossa olevat luonnonsuojelulain mukainen yksityisten mailla oleva luonnonsuojelualue (LSL 1096/1996) 1,8 km ottamisalueen pohjoispuolella, valtion omistama luonnonsuojelualue (LSL 1096/1996) 5 km ottamisalueen koillispuolella, valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VAMA 2021 18.11.2021) 1,3 km ottamisalueen lounaispuolella sekä Vatulanharju-Ulvaanharju Natura 2000- alue (SAC FI0309001) noin 1,8 km ottamisalueen lounaispuolella.

Lähin kivikautinen asuinpaikka on Ikaalisissa 2 km etäisyydellä ja historiallinen asuinpaikka 1,9 km ottamisalueen itäpuolella. Lähin käytössä oleva lomarakennus on 500 metrin ja pysyvä asutus 500 metrin etäisyydellä ottamisalueen kaakkoispuolella.

Alue on kumpuilevaa harjuseutua. Ottamisalueen ympäristö on kivetöntä kangasmaastoa. Kasvillisuus on mustikka- ja puolukkatyyppin mäntyvaltaista sekametsää. Ottamisalueen etäisyys maakunnallisesti arvokkaalle Ulvaanharjun harjualueelle on noin 3-1 km. Ottamisalueen eteläpuolella on useita ottamisalueita 1-3 km etäisyydellä. Ikaalisten Kurkelankankaalle etäisyys on noin 800 m, jossa sitaisee maa-ainosalueita.

Kuutin suunniteltu uusi ottamisalue ei sijaitse pohjavesialueella eikä lähisuojavyyhykkeillä. Lähin pohjavesialueen reuna on noin 800 m etelään ja luonnon lähde on noin 1 km etelään. Ulvaanharjun pohjaveden muodostumisalueen reuna on 1 km etäisyydellä ja pohjavesialue 0,8 km eteläpuolella. Vatulanharjun pohjaveden muodostumisalueen reuna on 1,2 km ja pohjavesialue 1,1 km etäisyydellä länsipuolella. Hämeenkyrön Vesi Oy:n Ulvaanharjun pohjavedenottamo on 3 km etäisyydellä etelään ja sen vedenkäyttö vuorokaudessa on 1 800 m³. Raakavesikaivo on noin 2 km etäisyydellä etelään. Hämeenkyrön pohjavesialueiden suojele- ja kunnostussuunnitelman (2015) mukaan vedenottamon ohjeellinen lähisuojavyyhyke on 800 m ja raakavesikaivon noin 300 m. Kaukosuojavyyhykettä ei ole määritetty, mutta se sijaitsee käytännössä koko pohjavesialueella. Ulvaanharjulla pohjaveden päävirtaussuunta on itään.

Ikaalisten pohjavesialueiden suojele- ja kunnostussuunnitelman (2015) mukaan Vatulanharjun pohjavesialueeseen luetaan Vatulanharjun ja Ulvaanharjun ympäristöt. Ikaalisten Vesi Oy:n Vatulan vedenottamo sijaitsee noin 7 km etäisyydellä ottoalueesta länteen. Ikaalisten lähin pohjavesialue on noin 2 km länteen. Ikaalisten puolella Kurkelankanaan lähin maa-ainosalue on noin 5 km pohjoiseen. Yleiskaava- aluetta ei ole Ikaalisten kunnan puolella ottoalueen kohdalla.

Lahdenpohjan vesiosuuskunta ottaa veden Ikaalisten Vesi Oy:ltä, jonka päävedenottamo on Vatulanharjun pohjoispuolella noin 7 km länteen. Kyröskosken Vesihuolto Oy:n toiminta-alue on noin 750 metrin etäisyydellä ja vesijohto on noin 1,7 km etäisyydellä ottamisalueen itäpuolella. Enonlähteen vedenottamo on noin 5,5 km kaakkoon.

Yleisesti pohjavedenpinnan korkeus tasoa on seurattu maa-ainosalueilla putkista, joiden etäisyys ottoalueesta vaihtelee 0-200 m. Etäisyysrajaa ei ole, mutta alueen topografia ja pohjaveden virtaussuunta vaikuttavat näytteenottotarpeeseen. Pitkän aikaväin (2016-2022) ylin pohjavesihavainto Hämeenkyrön kunnan havaintoputkella HP 20181 on +115.4 (etäisyys noin 1,8 km etelään) ja viimeisin mittaus 4/2022 on +115.23. Raakavesikaivon HP20114 ylin

pohjaveden korkeus on +95.5 koepumppauksessa sekä lähimpien lähteiden +117.2. Etelässä Ulvaanharjulla maa-ainesluvan ottotasot ovat +118.3 ja +124.3. Ikaalisten puolella Kurkelankankaalla (Syke-aineistossa) luvat ovat ottotasolla +116.00 ja pohjavesi noin tasolla +114.00- +110.00, sekä hyödynnetyn ottoalueen pohjan korkeus +117.5 (pistepilviaineisto Maanmittauslaitos). Kurkelankankaalla pohjavesi virtaa nähtävästi kaakosta luoteeseen.

Hakemuksessa esitetään pohjavedenpinnan tarkkailua tehtäväksi pohjavesiputkesta kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Pohjaveden pinnankorkeuden mittaamisella varmistetaan pohjaveden vuotuinen korkeusvaihtelu, joten se tehdään jokaisena vuodenaikana 4 kertaa vuodessa. Korkeutta seurataan ennen ja jälkeen (1 v.) ottotoiminnan. Uuden asennettavan tarkkailuputken toimintakunto tarkastetaan vuosittain mittaamalla putken kokonaissyvyys ja vertaamalla sitä putkikortin korkeuslukemaan. Tukkeutunut putki avataan pumppaamalla tai huuhtomalla. Uuden asennettavan laaduntarkkailuputken materiaali tulee olla metalliputki, jonka sisässä on veden laaduntarkkailuun eli vesinäytteen ottamiseen soveltuva muoviputki sisähalkaisijaltaan vähintään 50 mm. Metalliputki varustetaan lukollisella hatulla ja muoviputken päässä on kierrekorkki. Putken asentaminen kannattaa teettää pohjavesiputkien asentamiseen erikoistuneella firmalla, jolla on käytössä kairavaunu. He laativat tarvittaessa myös tarvittavan pohjavesiputkikortin.

Hämeenkyrön pohjavesialueiden suojelu- ja kunnostussuunnitelman (2015) mukaan lähiseudun maa-ainesten ottoalueita koskee yleiskaavan merkintä EO/5. Kauttaviivan oikealla puolella oleva luku merkitsee pohjaveden pinnan yläpuolelle jätettävän suojakerroksen paksuuden (m). Maa-ainesten ottaminen edellyttää maa-aineslain mukaista lupaa, johon tulee liittää mm. riittävä selvitys maa-aineksen laadusta ja pohjaveden korkeuksista ja virtaussuunnasta. Suosituksia suojavaohykkeistä on julkaisussa Soranoton vaikutus pohjaveteen. Raportti V: Soranotto ja pohjaveden suojelu, Vesi- ja Ympäristöhallinnon julkaisuja, 1993. Ko. julkaisussa lähisuojaohykykeen suojakerrospaksuudeksi suositellaan 4-6 m.

Lupahakemuksessa jälkihoitosuunnitelma on suppeahko. Ottotoiminnan jälkeen kaivurajan luiskat on loivennettava vähintään kaltevuuteen 1:3, pintamaat levitetään takaisin ja alue metsitetään sekametsälle, mikäli luontaista taimettumista ei tapahdu. Jos alueelle tuodaan täytemaita luiskaamiseen ja pohjalle, niistä pitää ottaa näytteet, että ne ovat puhtaita, määrät pitää dokumentoida ja ilmoittaa lupaviranomaiselle. Täytemaiden mukana ei saa tulla myöskään vieraslajeja (esim. lupiinia). Maisemoinnissa on otettava huomioon mahdollisen uhanalaisen lajiston säilyminen (mm. mahdolliset tervapääskyjen pesäkolot). Pintamaan poisto tulee suorittaa ennen lintujen pesimäkauden (15.4.-31.7.) alkua tai sen päätyttyä. Suositus: Soranotto tulee suunnitella vaiheittain eteneväksi ja kukin ottoalue tulee maisemoida oton edistymisen mukaan. Kun luiskia maisemoidaan ja pintamaita levitetään jo lupa-aikana, kasvillisuuden maannoskerros kehittyy nopeammin ja pintavalunnan aiheuttama eroosio vähenee. Varastokasat vaativat usein paljon alueita ottamisalueelta ja kulkureittejä pitää olla turvallisuuden vuoksi riittävästi. Luiskausten ja muiden alueiden maisemoinnista voidaan keskustella vuositarkastuksen yhteydessä, mikäli ne ovat teknistaloudellisesti mahdollista toteuttaa lupa-aikana. Lähempänä lupakauden loppua vuositarkastuksessa tarkistetaan koko alueen maisemointitarve ja olisi hyvä tehdä koko alueen lopullinen maisemointisuunnitelma. Suunnitelmassa huomioidaan jo muodostunut kasvillisuus ja siihen sopiva täydentävä istutus. Sopivia rinteitä voidaan jättää istuttamatta

paahdelajeja varten. Myös alueen kaavoituksellinen maankäyttö huomioidaan maisemointisuunnitelmassa. Jälkihoitotoimenpiteistä ei saa aiheutua vaaraa pohjavedelle.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksesta on ollut kuulutus Hämeenkyrön kunnan nettisivuilla <http://www.hameenkyro.fi/>. Kuulutusaika on ollut 9.9. - 11.10.2021. Lisäksi asiakirjat on ollut nähtävänä Hämeenkyrön kunnan asiointipisteessä Härkikuja 7, 39100 Hämeenkyrö. Naapurien kuuleminen on tehty 27.5.-10.6.2021 välisenä aikana.

Valmistelija on pyytänyt uudestaan naapurien ja muiden asianosaisten kirjalliset muistutukset ja mielipiteet 30.6.2022 klo 15.30 mennessä. Määräaika on ollut 14.6.-30.6.2022.

Seuraavien tilojen omistajia on kuultu;

108-434-2-19, PORTAANPÄÄ

108-434-2-20, LEHTISAARI

108-434-2-53, PALI

108-434-2-55, LAAKSO

108-434-2-75, MARJARANTA

143-419-4-15, LEHTIMÄKI

143-424-2-3, PELTOMAA

143-424-3-6, NIEMI

143-424-3-12, HIRVO

143-424-3-14, METSÄMAA

Hakemuksen vuoksi jätetyt kirjalliset muistutukset:

Kiinteistöltä Marjaranta 108-434-2-75 on jätetty 22.6.2022 muistutus; He kertovat mielipiteen maa-ainesottotoiminnan aiheuttamiin epäkohtiin ja kysyvät seuraavia asioita: Selvitetäänkö hakemusten yhteydessä sitä, miten ottotoiminta vaikuttaa alueen pohjaveteen tai Taketti -järven tilanteeseen? Voiko lupiin asettaa ehtoja mihin kellonaikoihin hiekkakuopalla touhutaan? Melu saattaa häiritä, sillä heidän kiinteistö ja talo on lähellä, noin 500 m etäisyydellä. He eivät kuitenkaan varsinaisesti vastusta ottotoimintaa.

Kiinteistöltä Lehtisaari 108-434-2-20 on jätetty 27.6.2022 muistutus; He kertovat mielipiteen ottotoiminnan ja maa-aineskuljetusten aiheuttamiin epäkohtiin ja pyytävät huomioimaan seuraavia asioita: luonnon ja hiekanottoalueen ristiriidat, metsätien käytön lisääntyminen, liikenne kuluttaa kylän teitä ja asuinympäristöä, kuuleminen, vesistöolosuhteet (suo, Likolähteet ja Takettijärvi) sekä pohjavesitilanne. He esittävät, että pitää pitäytyä uuden hiekanottoalueen perustamisesta alueelle.

Kiinteistöltä 143-419-4-15 Lehtimäki on jätetty 29.6.2022 seuraava kirjallinen muistutus; Muistutus Prakanhaudan ulkoilureitistä, joka kulkee alueella. Prakanhaudan metsätiestä pitää tehdä tieyksiköintijako uudestaan tai sopimus tien kunnossapidosta. Maanomistaja ei kuitenkaan varsinaisesti vastusta hiekanottotoimintaa.

Lausunnot

Lupaa varten on pyydetty ja toimitettu seuraavat lausunnot:
Pirkanmaan ELY-keskus, 5.8.2021 ja 21.6.2022

Hämeenkyrön Vesi Oy, 11.11.2021
 Ikaalisten kaupunki 5.8.2021
 ELY-keskus, Liikenteen vastuualue, ei lausuntoa
 Pirkanmaan liitto, lausunto ei tarpeen, kirje tiedoksi 10.8.2021
 Hämeenkyrön kunnan ympäristötarkastaja, 5.7.2022 ja 15.8.2022.

Hakija on antanut kirjalliset vastineet lausuntoihin 8.6.2022, 25.6.2022, 7.7.2022 sekä 24.8.2022 palaveri.

Pirkanmaan ELY:n ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueen lausunnossa (PIRELY/11846/2021) todetaan seuraavasti:

Alueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040. Maakuntakaavassa aluetta koskee seuraavat merkinnät ja määräykset:

Maaseutualue. Merkinnällä osoitetaan alueet, jotka on ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön. Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä.

Muu kaavatilanne

Suunnittelualueella on voimassa oikeusvaikutteinen Ulvaanharjun osayleiskaava. Kaavassa tilan 2:18 lounaisosa on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Metsät tulisi hoitaa ulkoilukäyttö huomioon ottaen ja välttää laajoja yhtenäisiä avohakkuita maisemallisesti aroilla reunavyöhykkeillä tai ulkoilureittien varsilla. Tilan koillisosa on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-1). Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen, sekä pysyvän asutuksen muodostaminen haja-asutuksena. Rakennuspaikan pinta-alan on oltava vähintään 5000 m². Metsät tulisi hoitaa ulkoilukäyttö huomioon ottaen ja välttää laajoja yhtenäisiä avohakkuita maisemallisesti aroilla reunavyöhykkeillä tai ulkoilureittien varsilla.

Lisäksi alueella on voimassa Hämeenkyrön Strateginen yleiskaava, joka linjaa yhdyskuntarakenteen, palvelut ja kehityssuunnat maankäytön suunnittelun, strategisen suunnittelun ja päätöksenteon tueksi. Kaava on oikeusvaikutteinen esitettyjen kehittämismerkintöjen osalta. Muilta osin kaava ei ohita voimassa olevia yleis- ja asemakaavoja.

Luontoarvot

Alueelta ei ole otettu maa-aineksia aikaisemmin. Hakemuksen mukaan suunnitellulla ottoalueella ja ympäröivillä tiloilla on harjoitettu metsänhoidollisia toimenpiteitä. Alueelta ei ole tehty tarkkaa luontoselvitystä eikä hakemuksessa ole kuvattu tarkemmin ottoalueen luonnonolosuhteita. Ilmakuvan mukaan alue on osittain puustoinen. Pirkanmaan ELY-keskuksen luontotietoa sisältävän paikkatietoaineiston mukaan hankealueelta tai sen lähialueelta ei ole tiedossa huomioitavia luontoarvoja.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto (5.8.2021)

Kaavojen suunnittelumääräykset tulee ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa sekä toteutuksessa.

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että hakemus on puutteellinen. Hakemusta tulee täydentää seuraavasti:

Käytettävissä olevilla tiedoilla ei kuitenkaan voida poissulkea huomioitavien luontoarvojen esiintymistä suunnitellulla ottoalueella. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ottoalueelta on tarpeen tehdä luontoselvitys tai kuvata alueen luonnonolosuhteet hakemuksessa tarkemmin.

Selvitys alueen pohjaveden pinnan tasosta. Alueelle tulee asentaa muovinen pohjaveden havaintoputki, jota voidaan käyttää myös laadun tarkkailuun. Pohjaveden pinta tulee mitata, jotta voidaan varmistua riittävästä suojakerrospaksuudesta ottamistoiminnassa. Ensimmäinen laatu näyte on otettava ennen toiminnan aloittamista. Pohjavesiputken putkikortti tulee toimittaa ELY-keskukseen.

Täydennetystä hakemuksesta on pyydetty ELY-keskuksen lausunto.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto (21.6.2022)

Suunnitelman täydennyksessä asennettavan pohjavesiputken paikka on esitetty kartalla linjana. Putki on suunniteltu asennettavaksi, kun kaivaminen on tasolla +120 m, ja putken kärki on suunniteltu ulotettavaksi tasolle +112 m. Asennettavalle pohjavesiputkelle ei ole esitetty tarkempaa aikataulua, milloin kaivaminen esitetyllä linjalla saavuttaa tason +120 m, jota on kaavailtu asennusaikatauluksi. Lisäksi ELY-keskus huomauttaa, että ensimmäisessä vaiheessa alimmaksi ottamistasoksi on suunniteltu +120 m.

Pohjavesiputki on suunniteltu ulotettavaksi tasolle +112 m. ELY-keskus huomauttaa, että pohjavesiputki tulee asentaa niin, että siitä havaitaan pohjavettä riittävän paksu kerros. ELY-keskus on toistua aiemmin lausumansa, että asennettavasta pohjavesiputkesta tulee ottaa laatu näyte ennen toiminnan aloittamista.

Muilta osin Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen voi alueella olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa- aineslain, vesilain tai luonnonsuojelulain tarkoittamaa haittaa.

Luvan käsittelyssä tulee huomioida seuraavaa:

Pohjaveden pinta ja laatu

Maa-ainesten ottamistoiminta tulee tehdä niin, ettei siitä aiheudu pohjaveden laadun tai määrän vaarantumista. Pohjaveden pinnan päälle tulee jättää riittävä noin 2 metriä paksu suojakerros metsän kasvun turvaamiseksi.

Pohjaveden pinnan tasoa tulee seurata säännöllisesti alueen pohjavesiputkesta neljä kertaa vuodessa (maalis-, kesä-, syys- ja joulukuussa).

Alueen pohjaveden laadun ja ottamisen vaikutusten selvittämiseksi otetaan laatu näytteet.

Suppeassa analyysissä muovisesta pohjaveden havaintoputkesta vuosittain samaan vuodenaikaan otettavasta näytteestä analysoida haju, maku, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, mineraaliöljyt ja polttoaineöljyhiilivedyt (öljyjakeet (C₁₀-C₄₀) määräysraja 50 µg/l). Vedenlaatu näytteet tulee olla asiantuntevan näytteenottajan ottamia ja näytteenoton tulee vastata laboratorion laatu kriteerejä (sertifioitu/akkreditoitu). Lisätietoa laadun tarkkailusta löytyy Maa-ainesten ottaminen: opas kestävään käyttöön.124.

Tarkkailuohjelmaa voidaan tarkistaa tulosten pohjalta. Vuosittaiset tulokset ja mahdolliset uudet havaintopaikkatiedot (putkikortti ja sijainti) tulee toimittaa tiedoksi myös Pirkanmaan ELY-keskukseen (kirjaamo.pirkanmaa(at)ely-keskus.fi).

Toiminta

Mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkoneiden huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Ottamiseen liittyvät toiminnon tulee järjestää siten, ettei niistä voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua. Myös turvallisuusnäkökohdat tulee ottaa huomioon, mm. työaikaiset jyrkät luiskat.

Jälkihoito

Ottamisalue tulee jälki hoitaa ympäristöministeriön oppaan (Maa-ainesten ottaminen: opas kestäväään käyttöön, 2020) mukaisesti. Luvassa tulee yksilöidä jälkihoitotoimenpiteet. Jälkihoitotoimenpiteitä ovat alueen siistiminen, muotoilu, pintaan tulevan materiaalin levittäminen, kasvillisuudenpalauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen. Jälkihoito on tarkemmin käsitelty oppaan kappaleessa 7 (s. 141 alkaen). Maisemointiin ei saa käyttää maa-aineksia, joiden mukana alueelle pääsee vieraslajeja (lupiini, jättipalsami, jättiputki). Luiskat tulee muotoilla alueenturvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi, kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi.

Hämeenkyrön Vesi Oy:n lausunnossa (11.11.2021) todetaan seuraavaa:

Hakemuksen mukainen ottoalue ei sijaitsee I-luokan pohjavesialueella. Ottoalueelta on n. 2 km lähimmille Hämeenkyrön Vesi Oy:n pohjaveden ottokaivolle.

Alueella on voimassa Ulvaanharjun osayleiskaava, jossa on asetettu määräyksiä ja suosituksia maa-ainesten ottoalueille. Kyseisellä alueella on mm. laadittava erityinen selvitys pohjavesien virtaussuunnista ja suojakerrosten paksuus on selvitettävä, sekä noudatettava EO/5 merkinnän selityksessä annettuja määräyksiä.

Lausunto:

Alueelle ei tulisi myöntää uusia lupia maa-ainesten ottamiselle, jos toiminnalla on suuri pohjaveden pilaantumiseriski. Mikäli ottolupa myönnetään, on varmistettava, mm. säännöllisellä pohjaveden pinnankorkeuden seurannalla ja muilla hakijaa koskevilla velvoitteilla, että maa-ainesten ottamisesta ei missään olosuhteissa voi muodostua pohjaveden pilaantumiseriskiä.

Ikaalisten kaupungin lausunnossa (5.8.2021) todetaan seuraavaa:

Lupaa haetaan 1a- vaiheelle, joka suunnitelman mukaan rajattuna käsittää noin 100 000 m³ maa-aineksia. Kohteen syrjäisestä ja suojaisesta sijainnista johtuen työajoille ei esitetä rajoituksia.

Lausunto:

Toimenpiteestä ei nähtävästi aiheudu erityistä haittaa ympäristölle tai asutukselle, ottaen huomioon alueen sijainti. Alue ei ole pohjavesialuetta. Näin ollen hankkeen toteutukselle ei nähdä estettä. Ottamiseen liittyvät toiminnot tulee järjestää siten, ettei niistä aiheudu maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Jätteitä ei tule sijoittaa alueelle.

Maa-aineksen ottamisalue tulee jälki hoitaa suunnitelman mukaisesti ottotoiminnan edistyessä tai viimeistään ottamistoiminnan päätyttyä. Jälkihoitotoimenpiteiden aikana alueelta tule poistaa kaikki siellä mahdollisesti olevat rakenteet.

Pirkanmaan liiton kirje 10.8.2021:

Pirkanmaan liitto ilmoittaa, ettei se anna lausuntoa Jukka Kuutin maa-aineslupahakemuksesta. Liitto antaa tiedoksi Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 merkinnöistä ja määräyksistä seuraavaa: alueen käyttötarkoitukseksi on merkitty maaseutualue. Tulevaisuuden tarpeita palveleva yhdysvesijohdon yhteystarvemerkintä. Maakuntakaavassa on ilmaistu minkä alueiden välille yhteys tarvitaan, mutta ei mistä johtoyhteys tarkalleen ottaen kulkisi.

Noora Kalliomäki, Ympäristötarkastaja, Hämeenkyrön kunta 15.8.2022

Alueella on tullut asukkailta muistutuksia alueen melu tason nousuun liittyen. Tämä otetaan huomioon alueen toiminnan rajatuissa kellonajoissa. Häiriintyvien ja häiriötä aiheuttavien kohteiden väliin voidaan rakentaa myös erilaisia suoja- ja meluväljejä. Pölyhaittoja voidaan vähentää kastelemalla liittymäteitä ja ottamisaluetta.

Pohjavedestä tulee ottaa laatinäyte sekä määrittää pohjaveden taso ennen toiminnan aloittamista. Pohjaveden tasoa tulee tarkkailla kaksi kertaa vuodessa. Alueen pohjaveden laadun ja ottamisen vaikutusten selvittämiseksi tulee alueen pohjavesiputkesta vuosittain otettavasta näytteestä analysoida haju, maku, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, mineraaliöljyt ja polttoaineöljyhiilivedyt (öljyjakeet (C10-40) määräysraja 50 µg/l). Vedenlaatinäytteet tulee olla asiantuntevan näytteenottajan ottamia ja näytteenoton tulee vastata laboratorion laatukriteerejä (sertifioitu/akkreditoitu). Lisätietoa laadun tarkkailuun liittyen on sisällytetty Maa-ainesten ottaminen: opas kestäväan käyttöön (2020) s.124. Tarkkailuohjelmaa voidaan tarkistaa tulosten pohjalta. Vuosittaiset tulokset tulee toimittaa tiedoksi myös Pirkanmaan ELY-keskukseen ([kirjaamo.pirkanmaa\(at\)elykeskus.fi](mailto:kirjaamo.pirkanmaa(at)elykeskus.fi)).

Koneiden ja laitteiden tankkausta varten varastoitavan polttoaineen säiliöiden on oltava kaksoisvaipallisia tai vastaavia. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot ns. laponestolla. Ottamiseen liittyvät toiminnon tulee järjestää siten, ettei niistä voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua. Koneiden ja polttoaineiden säilytykseen tarkoitettulla suojatulla alueella on oltava tiivis geosynteettinen HDPE-muovikalvo tai ominaisuuksiltaan vastaava materiaali siten, että kalvon reunat tulevat keskustaa korkeammalle muodostaen altaan. Suojakalvon päälle tulee asettaa tiiviisti kerros hienoa hiekkaa tai silttiä. Alue tulee olla joko katettu tai sitten vedet tulee johtaa öljyn- ja hiekanerotuksesta umpisäiliöön tai pohjavesialueen ulkopuolelle. Suojatulla alueella on oltava alkusammutuskalustoa ja riittävästi öljynimeytysmateriaalia. Tukitoiminta-alue ja suojaratkaisut tulee esittää aloitustarkastuksen yhteydessä. (YSL 52, 66 §).

Alueesta sijaitsee 385 m päässä Takettijärvi, näin ollen maanottoipaikan sijainti on riittävän kaukana järvestä. Ottaminen tulee järjestää kuitenkin siten, että pintavesien valuman mukana ottamisalueelta ei kulkeudu ympäristöön epäpuhtauksia ja että ottaminen ei vaikuta merkittävästi vaikutusalueella olevien lammikoiden tai pienten järvien pinnan korkeuteen.

RATKAISU JA LUPAMÄÄRÄYKSET

Uusi maa-aineslupa käsitellään maa-aineslain 6 § 1. momentin perusteella.

Lupa voidaan myöntää seuraavilla ehdoilla:

1. Lupa myönnetään kymmeneksi vuodeksi.
2. Alueen rajaus on ottosuunnitelman mukainen n. 1,85 ha. Kokonaisottomäärä on 100 000 m³.
3. Alueella ei voi tehdä kivien mursakusta ilman ympäristölupaa.

Lupaehdot, jotka täytettävä ennen varsinaisen ottamistoiminnan aloittamista:

4. Maa-ainesten ottamistoiminnan vastaava työnjohtaja on ilmoitettava valvontaviranomaiselle ennen ottamistoiminnan aloitusta.
5. Vuosittainen ottomäärä on korkeintaan 10 000 m³.
6. Ennen ottamistoiminnan aloitusta pohjavesi pitää analysoida kattavasti.
7. Ottamisessa on noudatettava ottamissuunnitelmaa ja lupaehtoja. Prakanhaudan metsätien varteen jätetään keskilinjasta 15 m:n suojavyöhyke, jonka puustoa ei saa poistaa. Kaakkoisosassa kiinteistöä suon ja mahdollisen ojan suojaetäisyys on vähintään 1 metri.
8. Kaivaminen on aloitettava Ia -vaiheen alueelta. Tämän vaiheen luiskat ja pohja on maisemoitava ennen kuin valmistelevia toimenpiteitä voi tehdä seuraavalle vaiheelle, johon on haettava lupa. Alueelle saadaan jättää seulantakasoille varastoalue, jos lupaa haetaan Ib tai II -vaiheen alueelle. Ensimmäisen vaiheen maisemointien suorittamisesta on pyydettävä elinympäristölautakunnan hyväksyminen, jos Ib tai II -vaiheelle haetaan lupaa.
9. Ottotoimintaa saadaan harjoittaa työaikalain sallimalla tavalla. Luonnonsuojelullisista syistä pintamaata ei saa kuoria 15.4.-31.7. välisenä aikana. Mikäli hiekan- ja soranottoalueella havaitaan törmäpääskyn pesiä, soranotosta ei saa aiheutua haittaa pesille pesintäaikana touko-kesäkuussa.
10. Ottamisalueen rajat on merkittävä maastoon noin 25 metrin välein rauta- tai muovipaaluin, joita ei saa hävittää eikä siirtää. Ottamisalueen rajapisteiden (reunapisteet) koordinaattitiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. Lisäksi alueella tulee olla kiinteitä korkeusmerkkejä, joista voi seurata ottamistasoa ja tieto alimmasta sallitusta ottotasosta. Korkeusmerkit on sidottava valtakunnalliseen korkeusjärjestelmään (N2000). Alueen ulkopuolelle tulee asettaa informaatiokyltti, joka sisältää toiminnanharjoittajan ja luvan voimassaoloajan. Merkkien tulee olla alueella koko ottamistoiminnan ajan.
11. Ulkoilijoiden turvallisuuden vuoksi (hihtäjät, lenkkeilijät, kelkkailijat, metsästäjät) alue on aidattava tai merkittävä selkeästi havaittavat esteet kuopan yläreunan havaitsemiseksi. Rinteen yläreunaan enintään 20 metrin etäisyydelle on asennettava yhtenäinen lippusiima tai oranssi nylonköysi tai muu vastaava. Turvaköysi tulee olla tukevasti kiinnitetty ja noin 1,2 m korkeudella maanpinnasta. Rinteen yläreunat on

pyörästettävä siten, ettei yläreunaan jää tyhjänpäälle vaarallisia maalippoja tai putoavia isoja kiviä. Myös varoituskylttejä pitää asentaa ottoalueen ympäröiviin puihin. Varsinkin talviaikaan ulkoilijoiden määrä saattaa lisääntyä. Vaarallisten rinteiden merkitsemättä jättäminen on rangaistava rikkomus. Rikoslain 44 luvun 14 §:n vaaramerkintärikkomus. Kulkutiet tulee varustaa lukittavilla puomeilla. Puomit on pidettävä suljettuna, kun alueella ei ole valvontaa.

12. Luvanhaltijan on pyydettävä alkutarkastus valvontaviranomaiselta ennen maainesten ottamisen aloittamista. Alkutarkastuksessa käydään läpi, onko toiminnanharjoittaja toteuttanut ne lupaehdot, jotka on määrätty tehtäväksi ennen toiminnan aloittamista. Tarkastuspöytäkirja annetaan tiedoksi Pirkanmaan ELY -keskukselle.
- Lupaehdot ottamistoiminnan aikana:
13. Ottamista ei saa ulottaa kolmea (3) metriä lähemmäksi ylintä havaittua pohjavedenpintaa eikä alle ottamissuunnitelmassa esitettyä ottamistasoa +120.00 (N2000). Kalliopinnan päälle tule jättää vähintään 2 m suojakerros.
 14. Kelloaikarajoitukset: ottamis- ja kuljetustoiminta on sallittu ma-pe klo 7-20 ja la klo 8-16 välisenä aikana jokaisena vuodenaikana.
 15. Poistettu tarpeettomana.
 16. Pohjaveden pinnan korkeutta on seurattava kaivamisen yhteydessä. Jos pohjavettä havaitaan, täytyy se ilmoittaa valvontaviranomaiselle. Havaintotietojen perusteella alinta kaivutasoa ja vesinäytteenottovelvollisuutta voidaan tarkistaa ottotoiminnan aikana.
 17. Poistettu tarpeettomana.
 18. Kulkemisen mahdollistaminen pohjois- eteläsuuntaisella käyttöoikeustiellä (vanhalla rasitetiellä) on sovittava naapurin kanssa ja järjestettävä ottoalueen reunaan turvallisesti merkittynä, taikka on haettava rasitteen siirto- tai poistotoimitus.
 19. Avaamattomilta ottamisalueilta on poistettava pintamaakerros ottamisen etenemisen mukaan ja varastoitava lupa-alueen reunoille. Pintamaiden kuorintaa ei saa tehdä 15.4.-31.7. välisenä aikana. Pintamaat on varastoitava siten, että ne voidaan käyttää maisemointiin aluskasvillisuuden ja puuston kasvualustaksi. Pintamaata saadaan poistaa kerrallaan 2-3 vuoden soranottoa vastaava tarve.
 20. Kuorma-autoja ja työkoneita ei saa säilyttää, huoltaa eikä tankata kaivualueella. Kuorma- ja kuljetuskaluston tankkausta ei ottamisalueella saa tehdä kuin toimintaa varten suunnitellussa ja lupaviranomaisen hyväksymässä paikassa. Työkoneiden huoltotoimenpiteitä ei saa tehdä ottamisalueella. Työkoneiden tulee olla hyväkuntoisia ja hydraulikkaöljyinä tulisi käyttää kasviöljypohjaista öljyä.
 21. Mikäli alueella varastoidaan poltto- tai voiteluaineita, öljyä tai muita ympäristölle haitallisia aineita, ne on varastoitava lupavirnaomaisen hyväksymällä tukitoiminta-alueella, jolle on rakennettu tarpeelliset maaperän ja pohjaveden suojaukset. Koneiden säilytys- ja tankkausalue (tukitoiminta-alue) tulee varustaa vettä läpäisemättömällä HDPE suojakalvolla. Asennettaessa kalvon limitys on > 0,3 m ja

päälle tasataan > 0,3 m hiekkakerros.

Luvanhakijan tulee toimittaa valvontaviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista tarkennettu asemapiirros, josta ilmenee tukitoiminta-alueen sijainti, sekä ilmoittaa ennen rakenteiden rakentamista. Alue tulee olla reunoiltaan korotettu. Rakentaminen tulee dokumentoida ja suojarakenteiden tulee olla tarkastutettavissa ennen toiminnan aloittamista. Työkoneiden säilytys- ja tankkausalue tulee olla valmis ennen toiminnan aloittamista. Rakenteita ja ajoneuvojen polttoainepäästöjä tulee tarkkailla säännöllisesti. Varastointi on tehtävä siten, että säiliöiden ja pakkausten rikkoutuessakin aineiden leviäminen ympäristöön estyy. Mahdollisten säiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä tai sijoitettuna suoja-altaaseen, jonka tilavuus on vähintään 10 % suurempi kuin suoja-altaassa olevan suurimman säiliön tilavuus. Säiliössä tulee olla laponesto-, ylitäytönesto- ja lukitusjärjestelmä.

22. Öljyvahingon varalta alueella on pidettävä imeytysainetta ja palo- ja öljyntorjuntavälineet. Jokaista työkoneita varten varataan vähintään 200 litran öljyntorjunta turvepakkaus. Pakkaus tulee säilyttää sateelta suojatussa tilassa (kontissa tai roska-astiassa), jotta turvetta voidaan käyttää mahdollisen öljyvahingon sattuessa.
23. Ympäristölle haitallisten aineiden käsittelyssä on noudatettava erityistä huolellisuutta. Mikäli alueella tapahtuu palo- tai öljyvahinko, on välittömästi ilmoitettava alueelliselle pelastuslaitokselle, Hämeenkyrön Veden päivystysnumeroon 050 554 2968 ja kunnan ympäristöviranomaiselle sekä ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.
24. Luiskien yläpuolinen maanpinta on pidettävä 15 metrin etäisyydeltä puhtaana suurista irtokivistä, varastokasoista ja muista turvallisuuden kannalta hankalista jakeista. Toiminnanharjoittajan täytyy huolehtia, etteivät luiskat aiheuta turvallisuusriskiä.
25. Maa-ainesluvan haltijan täytyy vuosittain tammikuun loppuun mennessä tehdä maa-aineslain mukainen ilmoitus edellisenä vuonna otetusta maa-aineksen määrästä ja laadusta. Ilmoitus tehdään joko lupaviranomaiselle (anne.hannunen@hameenkyro.fi) tai Notto-tietojärjestelmään (Ymparisto.fi > Maa-ainesten ottamiseen liittyvät luvat ja ilmoitukset, kohdassa Lomake).
26. Luvanhaltijan on vuosittain pyydettävä valvontaviranomaiselta katselmus, jossa todetaan maa-ainesten ottotilanne ja sovitaan maisemointitöiden suorittamisesta (MAA 7§).
27. Alueella ei saa polttaa eikä haudata jätteitä. Alueelle ei saa tuoda eikä myöskään varastoida epäpuhtaita maa-aineksia eikä muitakaan jätteitä. Toiminnassa syntyvät jätteet pitää kuljettaa luvalliseen keräyspisteeseen.
28. Jälkihoitotoimenpiteisiin (luiskaus ja maisemointi) on alettava sitä mukaan, kun kaivaminen edistyy ottamisalueella. Jälkihoitotöiden on oltava valmiina luvan voimassaoloaikana. Ottamisalueen luiskat loivennetaan kaltevuuteen 1:3 tai sitä loivemmaksi. 1 vuoden kuluttua ottotoiminnan aloittamisesta on toimitettava valvontaviranomaiselle tarkempi maisemointisuunnitelma, jossa huomioidaan Hämeenkyrön kunnan maankäytölliset näkökulmat (kaavoitus), kallio, alueelle muodostunut kasvillisuus ja vieraslajien torjunta, sekä muut mahdolliset asiat.
29. Vuosi ennen lupakauden päättymistä esimerkiksi vuositarkastuksen yhteydessä ottoalueella tehdään tarkastus, jossa selvitetään mahdollinen tarve suunnitelmalle poikkeuksellisten maisemointitarpeiden vuoksi sekä jatkotoimenpiteille. Tarkastuksessa selvitetään harjualueen ja ottoalueen yhteensovittaminen mahdollisimman luonnonmukaisen ja kauniin maisemakuvan aikaansaamiseksi. Samalla pitää suunnitella mahdolliset paahdealueet sekä määritellä metsittämistarpeet.

30. Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT). Luvanhaltijan on seurattava parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen kehitystä ja pyrittävä ottamaan ne käyttöön toiminnassaan. (YSL 52 §)

Lupamääräykset ottamistoiminnan päätyttyä:

31. Maisemoinnin kasvualusta ottamisalueella tulee tehdä seuraavalla tavalla (paahdealueita lukuun ottamatta): Pohjalle ja luiskiin levitetään 20-30 cm:n hiekkakerros ja päälle 5 cm humuskerros, joka sekoitetaan hiekan pintaan. Hiekkamaalla humus laitetaan suoraan pohjamaan pintaosaan. Humuskerrokseen käytetään alueelta kuorittuja pintamaita. Jos pintaverhoilun tekemiseen tarvitaan ottoalueen ulkopuolisia maamassoja, täytyy massat hyväksyttää etukäteen valvontavirnaomaisella ja ne pitää olla puhtaita (näytetulokset esitetään). Vieraslajien torjunta tulee huomioida maisemoinnissa ja alueelle vastaanotettavissa massoissa.
32. Maa-ainesten ottamisen loputtua kokonaan tulee alueelle ja välittömään läheisyyteen pystytetyt rakennelmat purkaa ja kuljettaa pois. Alueella ei saa olla rakennelmia taikka maa-ainesten varastokasoja, jotka estävät maisemoinnin ja muiden jälkihoitotoimenpiteiden toteuttamisen. Luvan jälkeen alueen maa-ainekasat pitää kuljettaa pois.
33. Soranoton ja maisemoinnin jälkeen työmaa-ajotie on suljettava moottoriliikenteeltä. Maisemoinnin yhteydessä käyttöoikeuden sijainti rasi-tietiehen on sovittava naapurin kanssa, palautettava entiseen kohtaansa, taikka haettava rasi-tieteen siirto- tai poistotoimitusta.
34. Ottotoiminnan päättyessä tai luvan voimassaolon umpeutuessa on luvanhaltijan pyydettävä valvontavirnaomaiselta loppukatselmus. Tarkastuksesta tehdään pöytäkirja, joka lähetetään tiedoksi Pirkanmaan ELY -keskukselle.

Ottamisoikeuden siirtäminen toiselle:

35. Jos lupaan perustuva maa-ainesten otto-oikeus siirretään toiselle, on siirrosta ilmoitettava viipymättä lupaviranomaiselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa lupaa liittyvistä velvoitteista siihen saakka, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen.

Asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan maa-ainelain nojalla jo myönnetyn luvan määräyksiä tiukempia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan olemassaolosta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset:

Maa-ainesten otto ja käsittely lupahakemuksessa esitetyllä tavalla ja noudattaen tässä päätöksessä annettuja määräyksiä, täyttää maa-ainelain ja sen nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Maa-ainelain (555/1981) 3 §:n mukaan aineksia ei saa ottaa siten, että siitä aiheutuu:

1. kauniin maisemakuvan turmeltuminen:
Hakemuksen mukainen maa-ainestoalue sijaitsee Hämeenkyrön strategisessa yleiskaavassa (hyv. 2015) pohjavesi-, harjumaisema-, kulttuurimaisema-, luonnonsuojelu- ja Natura-alueen ulkopuolella. Alueella ei ole aluevarauksia. Ulvaanharjun yleiskaavassa alue on maa- ja metsätalousvaltaisella M-1 alueella.

2. ja luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisen luonnon- esiintymän tuhoutuminen:
Maa-ainesottoalue ei ole pohjavesialueella eikä alueelle juurikaan tule valumavesiä, koska ottoalue rajautuu metsäautotiehen ja sen viereen jätetään suojavyöhyke. Sulamis- ja sadevesi imeytyvät suoraan hiekka-ainekseen tai laskevat pois päin alueelta. Toiminnan päätyttyä alue siivotaan ja varastokasat poistetaan, alue muotoillaan humuskerroksen avulla ja kasvillisuus palautetaan ennalleen. Alueelle soveltumaton käyttö estetään.

3. huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa:
Ulvaanharjun yleiskaavassa on ratkaistu maisema- ja luontoarvot ja hakemuksen mukaiseen maa-ainesottoalueeseen ei kohdistu aluemarkintöjä näiden suhteen. Vaikutukset luonnonympäristöön ovat maisemallisia sekä pölyä ja melua aiheuttavia, mutta toiminnan päätyttyä vaikutukset ympäristöön lakkaavat, kun alue palautetaan metsätalousohjelmaan. Ympäristöön ei ole tehty uusia asuinrakennuksia, joille maa-ainesten otosta voisi aiheutua kohtuutonta haittaa. Ottamisalue on lisäksi suhteellisen syrjässä eikä alueella harjoiteta murskaustoimintaa.

4. tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumien, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa:
Hakemuksen mukainen maa-ainesottoalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Ottoalue ei ole vedenottamoiden tai vesiosuuskunnan vedenhankinta-alueita eikä tämän vuoksi pohjavesiolosuhteita ole tutkittukaan kattavasti. Alueen lähistön pohjaveden keskimääräinen korkeustaso on +114.9 (havaintoputki etelään 1,8 km).

Lupamääräysten perustelut

Lupa myönnetään enintään 10 vuodeksi. Toiminnan aiheuttamia pohjavesivaikutuksia taikka vaikutuksia suojelualueisiin ei ole tarpeen tarkastella, koska pohjavesi- ja suojelualueet sijaitsevat kauempana ottoalueesta.

Toiminta-alueen työajoissa on noudatettava Valtioneuvoston asetuksen 800/2010 8 §:n mukaisia aikarajoja. Säädöksen 3 mom. voidaan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi antaa erityisestä syystä toiminta-ajoista 1 ja 2 momentissa säädettyä tiukempia määräyksiä. Ottotoiminnan ja toiminta-aikojen rajoituksella varmistetaan, ettei toiminta aiheuta kohtuutonta haittaa lähialueen asutukselle, luonnolle ja ympäristölle. Toimintaa koskeva kielto (15.4.-31.7.) on luonnonympäristön sekä lintujen pesimäajan ja soidinajan (huhti-toukokuu) turvaamiseksi ja ympäristön viihtyisyyden takia perusteltua. Lisäksi toiminnan rajoittamisessa noudatetaan Hämeenkyrön yrittäjien yhdenmukaista kohtelua. Toimintaan liittyvää kuormausta ja kuljettamista voi suorittaa vuoden ympäri ja tarvittaessa myös lauantaisin. (Lupamääräys 14)

Toiminta-alueella ei saa tarpeettomasti varastoida öljy- ja polttoaineita. Kuormauskalusto on säilytettävä ja tankattava tukitoiminta-alueella, siten ettei siitä aiheudu maaperän tai pohjaveden pilaantumiseriskiä. Varasto- ja tankkauspaikan tulee olla tiiviiksi pinnoitettu. Kuorma-autoja ja työkoneita ei saa säilyttää, huoltaa eikä tankata kaivualueella.

Toiminnassa työskentelyalueella tulee noudattaa erityistä varovaisuutta, jottei aiheudu maaperän pilaantumista. Erityisen huolellinen tulee olla koneidenkäytön ja polttoaineiden suhteen. Lisäksi luvattoman käytön ja ilkeiden estäminen on toiminnanharjoittajan vastuulla. (Lupamääräykset 20-23)

Vakuuden suuruudessa on huomioitu ottamisalueen pinta-ala sekä otettavan aineksen laatu. Vakuussumma palautetaan luvanhaltijalle lopputarkastuksen jälkeen, kun alue on siistitty ja maisemoitu luvan edellyttämällä tavalla.

Luvan voimassaoloaika

Lupa on voimassa 10 vuotta lainvoimaiseksi tulemisesta.

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-ainelaki (555/1981) 1, 1a, 3-4, 5, 5a, 6-7, 10-13, 13a, 19.21, 23, 23a ja 23b §
Vn asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1-4, 6-9 §
Ympäristönsuojelulaki (527/2012) 7, 8, 52, 66 §
Jätelaki (646/2011) 8, 12, 15, 28-30, 72, 121 §
Laki eräistä naapuruussuhteista (NaapL 26/1920) 17 §
Vn asetus ilmanlaadusta (79/2017)
Vn asetus kaivannaisjätteistä (190/2013)
Vn asetus melutason ohjearvoista (993/1992)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Luvan käsittelymaksu 2 100,00 € on suoritettu 1.8.2022. Maa-ainelain (555/1981) 23 § sekä maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 145 §.

Vakuus

Hakijan on annettava kunnalle kuudentuhannen (6 000) euron suuruinen kunnan hyväksymä pankin antama omavelkainen pankkitakaus tai muu vakuus lupamääräysten ja maisemointivelvoitteiden noudattamiseksi. Vakuus on toimitettava elinympäristölautakunnan lupajaostolle ennen kaivutöiden aloittamista ja viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun lupapäätös on saanut lainvoiman.

Vakuuden suuruutta määrättäessä on otettu huomioon ottotoiminnan vaiheittainen maisemointivelvoite. Vakuuden suuruutta tarkistetaan vasta kun korotustarve on 2 000 euroa. Vakuuden suuruus tarkistetaan kunkin vuoden toukokuun 31. päivänä voimassa olevan rakennuskustannusindeksin mukaisesti ja vertailuindeksinä käytetään päätöksen antopäivän rakennuskustannusindeksiä.

Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikkien luvan ja lupamääräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuus voidaan vapauttaa vain lupaviranomaisen päätöksellä. (MAL 12 §, VNA 926/2005, 8 §)

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella yleisessä tietoverkossa 16.9.2022. Päätöksen tiedoksisäännin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on liitteenä.

Muutoslupapäätöksestä tiedottaminen

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella yleisessä tietoverkossa x.x.2023. Päätöksen tiedoksisäännin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Muutoksenhaku muutoslupapäätökseen

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on liitteenä.